

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 37.221/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Président du Sénat, le 14 mai 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur une proposition de loi "modifiant les articles 648, 652, 654, 655 et 656 du Code judiciaire, en vue d'organiser un dessaisissement simplifié du juge qui pendant plus de six mois néglige de juger la cause qu'il a prise en délibéré" (Doc. parl., Sénat, session 2003/2004, n° 3-663/1), a donné le 9 juin 2004 l'avis suivant :

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de la proposition, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, la proposition appelle les observations ci-après.

Observation générale

La proposition vise à instaurer une procédure plus rapide pour le dessaisissement fondé sur l'article 648, 4°, du Code judiciaire, c'est-à-dire dans l'hypothèse où le juge néglige pendant plus de six mois de juger la cause qu'il a prise en délibéré.

Une procédure spécifique pour l'hypothèse de dessaisissement visée à l'article 648, 4°, du Code judiciaire ne semble pas contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution, puisque cette hypothèse est objectivement d'une autre nature que les autres cas de dessaisissement visés à l'article 648 du Code judiciaire.

C'est d'ailleurs la Cour de cassation elle-même qui a estimé que la procédure de dessaisissement de droit commun est trop lourde pour l'hypothèse visée à l'article 648, 4°, du Code judiciaire ⁽¹⁾.

La proposition à l'examen va toutefois plus loin que le demandait la Cour de cassation puisqu'elle ouvre aux parties le droit de demander le dessaisissement du juge.

⁽¹⁾ Rapport de la Cour de cassation 2003, p. 591.

Par ailleurs, l'attention du Sénat est attirée sur le fait qu'a été déposée à la Chambre des représentants ⁽²⁾, une proposition de loi ayant également pour objet de modifier le Code judiciaire en ce qui concerne la procédure de dessaisissement du juge qui néglige pendant plus de six mois de juger l'affaire qu'il a prise en délibéré.

Observations particulières

Dispositif

Article 3

(article 652 proposé)

Il y a lieu d'écrire "le dessaisissement" ou "le dessaisissement du juge" et non "son dessaisissement".

Article 4

(article 654 proposé)

Cet article a pour but d'insérer un nouvel alinéa entre les alinéas 2 et 3 de l'article 654.

Or, l'article 654 ne comprend que deux alinéas.

⁽²⁾ Proposition de loi "modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la procédure de dessaisissement du juge qui néglige de juger l'affaire qu'il a prise en délibéré" déposée par MM. Alain Courtois et Olivier Maingain (Doc. parl., Chambre, 10 mars 2004, n° 0893/001). Cette seconde proposition correspond davantage à ce qu'avait suggéré la Cour de cassation.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	J. JAUMOTTE,	conseillers d'État,
Mesdames	M. BAGUET,	
	A.-C. VAN GEERSDAELE,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. A. LEFEBVRE, auditeur.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 37.221/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 14 mei 2004 door de Voorzitter van de Senaat verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorstel van wet "tot wijziging van de artikelen 648, 652, 654, 655 en 656 van het Gerechtelijk Wetboek, met het oog op de invoering van een vereenvoudigde onttrekking van de zaak aan de rechter die gedurende meer dan zes maanden verzuimt de zaak die hij in beraad heeft genomen, te berechten" (Parl. St., Senaat, zitting 2003/2004, nr. 3-663/1), heeft op 9 juni 2004 het volgende advies gegeven :

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorstel, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemene opmerking

Het voorstel strekt tot invoering van een snellere procedure tot onttrekking van de zaak aan de rechter op basis van artikel 648, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek, namelijk ingeval deze gedurende meer dan zes maanden verzuimt de zaak te berechten die hij in beraad heeft genomen.

Een specifieke procedure voor het geval van onttrekking van de zaak aan de rechter waarin artikel 648, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek voorziet, lijkt niet strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, aangezien dit geval uit een objectief oogpunt van een andere aard is dan de andere gevallen van onttrekking aan de rechter, die bepaald zijn in artikel 648 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het is trouwens het Hof van Cassatie zelf dat geoordeeld heeft dat de procedure van gemeen recht, tot onttrekking van de zaak aan de rechter, te zwaar is voor het geval bepaald in artikel 648, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek ⁽¹⁾.

Het onderzochte voorstel gaat evenwel verder dan wat het Hof van Cassatie vroeg, aangezien het voor de partijen het recht doet ontstaan te vorderen dat de zaak aan de rechter wordt onttrokken.

⁽¹⁾ Verslag van het Hof van Cassatie 2003, blz. 264.

Bovendien wordt de aandacht van de Senaat gevestigd op de omstandigheid dat bij de Kamer van volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel ingediend is ⁽²⁾ dat er eveneens toe strekt het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen met betrekking tot de procedure tot onttrekking aan de rechter die gedurende meer dan zes maanden verzuimt de zaak te berechten die hij in beraad heeft genomen.

Bijzondere opmerkingen

Dispositief

Artikel 3

(voorgestelde artikel 652)

In de Franse tekst dient te worden geschreven "le dessaisissement" of "le dessaisissement du juge" en niet "son dessaisissement".

Artikel 4

(voorgestelde artikel 654)

Dit artikel heeft tot doel een nieuw lid in te voegen tussen het tweede en het derde lid van artikel 654.

Artikel 654 omvat evenwel slechts twee leden.

⁽²⁾ Wetsvoorstel "tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de procedure tot onttrekking aan de rechter die verzuimt de zaak te berechten die hij in beraad heeft genomen", ingediend door de heren Alain Courtois en Olivier Maingain (Gedr. St., Kamer, 10 maart 2004, nr. 0893/001). Dit tweede voorstel stemt meer overeen met wat het Hof van Cassatie had voorgesteld.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	J. JAUMOTTE,	staatsraden,
Mevrouwen	M. BAGUET,	
	A.-C. VAN GEERSDAELE,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. LEFEBVRE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS